

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Національна академія наук вищої освіти України
Українська Асоціація досконалості та якості
Українська технологічна академія
Українська інженерна академія
Факультет механіки і техніки Університету Чорногорії
DAAAM International Vienna
Academy of Professional Studies Šumadija - Kragujevac (Serbia)
Факультет інженерної механіки університета Штроссмайера (Хорватія)
Університет Апейрона (Боснія і Герцеговина)
Зеленогурський університет (Польща)
Інститут проблем штучного інтелекту (Україна)
Міжнародний університет безперервної інноваційної освіти, Краматорськ, (Україна)
ГО «Юнацький технопарк», Краматорськ, (Україна)
Донбаська державна машинобудівна академія, Краматорськ, (Україна)

СУЧАСНА ОСВІТА – ДОСТУПНІСТЬ, ЯКІСТЬ, ВИЗНАННЯ

**Збірник наукових праць
XIII Міжнародної науково-методичної конференції**

16–18 листопада 2021 року

м. Краматорськ, Україна

Краматорськ
ДДМА
2021

УДК 378.1
С 56

Рецензенти:

Стешенко В. В., д-р пед. наук, проф., зав. каф. педагогіки і методики технологічної та професійної освіти Донбаського державного педагогічного університету;

Самотугін С. С., д-р техн. наук, проф., зав. каф. металорізальних верстатів Приазовського державного технічного університету.

Затверджено
на засіданні вченої ради ДДМА
(протокол № 3 від 28.10.2021)

С 56 Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: **збірник наукових праць XIII міжнародної науково-методичної конференції, 16–18 листопада 2021 року, м. Краматорськ** / [за заг. ред. д-ра техн. наук., проф. С. В. Ковалевського і Hon.D.Sc., prof. Dasic Predrag]. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 295 с.

ISBN 978-617-7889-04-4

У збірнику опубліковано матеріали щодо вирішення актуальних проблем сучасної освіти України та європейських країн: підготовка фахівців для конкурентоспроможних підприємств, перспективні технології сучасної освіти, проблеми виховання у ВНЗ.

Призначений для використання в практичній діяльності фахівців і здобувачів ВНЗ.

ISBN 978-617-7889-04-4

УДК 378.1
©ДДМА, 2021

Програмний комітет конференції

Predrag Dasic – Hon.D.Sc., Prof., Academy of Professional Studies Šumadija - Kragujevac (Serbia)

Jenek Mariusz - Dr. inz (Polska, Uniwersitet Zielonogorski);

Marušić Vlatko - Dr.Sc.,Prof. (Head of Department of Materials Engineering J.J.Strossmayer University of Osijek, Mechanical Engineering Faculty in Slavonski Brod,Croatia)

Sandra Poirier - Doctor of Education, CFCS, LD/N Professor (Middle Tennessee State University, USA);

Анділахай О.О.- д.т.н., проф. (ПДТУ, м.Маріуполь, Україна);

Баль-Прилипка Л.В. – д.т.н., проф. (НУБіП, м.Київ, Україна);

Залога В.О. - д.т.н., проф. (СумДУ, м.Суми, Україна);

Кіяновський М.В. - д.т.н., проф. (КНТУ, Кривий Ріг, Україна);

Ковалевська О.С. - к.т.н. ,доц., (ДДМА, м.Краматорськ, Україна);

Ковалевський С.В. - д.т.н., проф. (ДДМА, м.Краматорськ, Україна);

Ковальов В.Д. - д.т.н., проф. (ДДМА, м.Краматорськ, Україна);

Кузнецов Ю.М. - д.т.н., проф. (НТУУ «КПІ» ім.І.Сікорського, м.Київ, Україна);

Мазур М.П. - д.т.н., проф.(ХНУ, м.Хмельницький, Україна);

Макаренко Н.О. - д.т.н., проф. (ДДМА, м.Краматорськ, Україна);

Марков О.Є. - д.т.н., проф. (ДДМА, м.Краматорськ, Україна);

Марчук В.І. - д.т.н., проф. (ЛНТУ, м.Луцьк, Україна);

Новіков Ф.В. - д.т.н., проф., (ХНЕУ, м.Харків, Україна);

Оргіян О.А. – д.т.н., проф. (ОНПУ, м.Одеса, Україна);

Петраков Ю.В. - д.т.н., проф. (НТУУ «КПІ» ім. І. Сікорського, м.Київ, Україна);

Самотугін С.С. - д.т.н., проф. (ПДТУ, м.Маріуполь, Україна);

Сапон С.П., - к.т.н., доц. (ЧНТУ, м. Чернігів) Україна).

УДК [37.018.4+373.24]:340.13

Лисоконь І.О. (Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИТЯЧИХ КІМНАТ ТА ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ЗАКОНОДАВЧИЙ АСПЕКТ

У статті зроблено порівняльний аналіз функціонування кімнат тимчасового перебування дітей, які відкриваються при закладах вищої освіти, та закладів дошкільної освіти через призму нормативно-правового врегулювання.

This article provides a comparative analysis of the functioning of children's rooms for an hour at higher educational institutions and pre-school educational institutions through the prism of legal and regulatory control.

Keywords: children's room, pre-school education, regulatory framework.

ВСТУП.

Сучасна українська система освіти зазнає глобальних трансформацій, не виключенням є і сфера дошкільної освіти. Зміни, що відбуваються в національній системі освіти взагалі та дошкільній зокрема, знаходять своє відображення та регламентуються таким законодавчими документами – Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні, чинними програмами розвитку та виховання дітей дошкільного віку тощо. Ці документи визначають основні тенденції розвитку дошкільної освіти, відповідність змін, що відбуваються, світовим тенденціям; розкривають організаційно-змістові характеристики оновлення дошкільної освіти на сучасному етапі; указують на закономірності й принципи, що мають консолідувати освітній простір України.

Варто відзначити, що у цьому процесі важливу роль відіграють не лише євроінтеграційні тенденції, а й суто формальні, які існують як у психосоціальной площині, так і в нормативній. Все частіше відкриваються дитячі кімнати, які здійснюють освітній, виховний та розвивальний процеси. Проте, вектори цих процесів абсолютно не відповідають сучасним стандартам і нормативним вимогам, що суттєво впливає на функціональне наповнення їх діяльності.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.

До сьогодні залишається актуальним питання визначення основних фундаментальних положень функціонування такої інноваційної форми дошкільної освіти як кімнати тимчасового перебування. Очевидно, є потреба в більш глибокому теоретичному дослідженні означеної проблеми.

Метою статті є аналіз функціонування дитячих кімнат та закладів дошкільної освіти у нормативній площині.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Грунтовний аналіз теоретичних напрацювань з проблеми дошкільної освіти засвідчив інтерес таких дослідників, як: А. Богущ, О. Запорожець, О. Зима, О. Савченко, С. Сажник та інших. Проблема пошуку оптимальних підходів до розвитку особистості дошкільника знайшла відображення у працях Л. Артемової, З. Борисової, О. Кононко, З. Плохій, О. Проскури та інших.

Психолого-педагогічні умови успішної соціалізації дітей дошкільного віку розроблялися такими науковцями, як: І. Дубровіна, Р. Овчарова, Л. Парамонова та іншими.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ.

На базі Криворізького державного педагогічного університету функціонує кімната тимчасового перебування дітей «Веселий вулик», яка створює умови для гармонійного

поєднання професійних та сімейних обов'язків [3]. **Кімната для дітей «Веселий вулик» забезпечує соціально-педагогічний супровід дітей та безпосередній догляд за ними в період перебування батьків або інших законних представників на робочому місці або на навчанні; сприяє розкриттю здібностей і талантів дітей через їх участь у розвиваючих заняттях чи іграх; організовує та забезпечує змістовне дозвілля дітей, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.**

На відміну від системи дошкільної освіти, яка забезпечує розвиток, виховання і навчання дитини, ґрунтується на поєднанні сімейного та суспільного виховання. Діяльність «Веселого вулика» є частиною корпоративної соціальної відповідальності, що реалізує рівні права на працю, самореалізацію, здобуття освіти та мобільність.

Проект Сумського державного університету «Університет, дружній до сім'ї» також є яскравим прикладом успішного впровадження дитячої кімнати тимчасового перебування «Студентський лелека». Метою означеного проекту є: відпрацювання кращих практик збалансованого поєднання молодими матерями-здобувачками вищої освіти навчання з сімейними обов'язками на базі дослідницького майданчику університету; поширення кращих практик рівних можливостей для здобуття професії молодими матерями в середовищі адміністрації закладів вищої освіти України; напрацювання та надання пропозицій до розробки державної політики щодо гендерно-справедливих можливостей для поєднання навчання та роботи з сімейними обов'язками[8].

Закцентуємо нашу увагу на наступних положеннях. Першим важливим критерієм, на нашу думку, є законодавче закріплення діяльності. Даний критерій охарактеризовує нормативно-правову площину діяльності в системі дошкільної освіти. Тут варто відзначити, що заклади дошкільної освіти здійснюють свою діяльність на підставі та в межах Законів України «Про освіту» [2] та «Про дошкільну освіту» [1], реалізують єдину державну доктрину освіти щодо виховання і розвитку дітей дошкільного віку. В свою чергу діяльність дитячих кімнат жодним чином в національному правовому полі поки не визначена.

Нині триває громадське обговорення проекту Положення про діяльність дитячих кімнат в установах та організаціях [7], яке ініційоване Міністерством соціальної політики України. Аналіз проекту Положення [7] дозволяє нам стверджувати, що основна мета діяльності дитячої кімнати – це забезпечення можливості тимчасового перебування дітей працівників та відвідувачів підприємства та організація їх змістовного дозвілля.

Дотримання встановлених державних стандартів, як окремих критерій має особливо болючий характер. Адже в більшості випадків дитячі кімнати, дитячі центри розвитку, центри дошкільного розвитку функціонують як фізичні особи-підприємці і за класифікатором видів економічної діяльності надають освітні послуги населенню. В більшості випадків дитячі кімнати, центри дитячого розвитку відкриваються у людних місцях, де велика прохідність і є цільова аудиторія, але жодним чином не дотримано державні будівельні норми для закладів, які надають освітні послуги. Основною метою діяльності таких закладів освіти для дошкільнят є отримання коштів за свою роботу, привернення уваги до власної діяльності як «закладу дошкільної освіти» і проведення певних занять з невеликою кількістю дітей. Проте варто відзначити, що в той же момент заклади дошкільної освіти для провадження своєї діяльності отримують ліцензію, виконують встановлені державною ліцензійні вимоги, вимоги до кадрового забезпечення, створюють належну інфраструктуру та матеріально-технічну базу [6].

Таким чином можна констатувати нерівність між закладами дошкільної освіти і дитячими центрами (кімнатами), які надають послуги у сфері дошкільної освіти.

Важливою умовою успішного процесу виховання, розвитку та соціалізації дітей дошкільного віку є професіоналізм фахівців, які реалізують триєдину мету освіти «навчання – виховання – розвиток». Нині в Україні чітко визначені професійні стандарти та вимоги до працівників закладів дошкільної освіти [4; 5]. На відміну від фахівців дитячих кімнат для яких не є обов'язковою умовою наявність вищої педагогічної або

психологічної освіти. В такому випадку виникає питання стосовно можливості провадження освітньої діяльності та прав таких фахівців здійснювати психолого-педагогічні, психосоціальні та інші заходи по відношенню до дітей. Адже не має жодних гарантій, що фахівців дитячих кімнат, центрів дитячого розвитку мають необхідні компетентності і вдало враховують вікові та індивідуальні особливості дітей.

Нам варто розрізняти освітню площину від площини з організації дозвілля для дітей дошкільного віку. В першому випадку необхідним є неухильне виконання державних стандартів і норм, які, як правило, ігноруються у закладах приватної форми власності. В другому ж випадку відсутній освітній компонент і є чітка соціальна місія, яка реалізує гендерно-орієнтовні підходи до поєднання батьківства та роботи (навчання).

ВИСНОВКИ.

Проведений теоретичний аналіз проблеми унормування діяльності дитячих кімнат та закладів дошкільної освіти в Україні дав змогу констатувати наступне.

На сучасному етапі розвитку освітньої політики в галузі дошкільної освіти в Україні є потреба в жорсткому контролі та унормуванні питань діяльності дитячих кімнат, дитячих центрів розвитку, які позиціонуються себе як заклади освіти, які надають освітні послуги. Існування таких інноваційних форм організації дітей дошкільного віку є вимогою суспільства, а значить має право розвиватися, функціонувати, але виключно на засадах правового, нормативного, організаційно-адміністративного унормування.

На даному етапі є нагальним питання щодо затвердження державних, кваліфікаційних, санітарно-побутових, ліцензійних та інших вимог, які будуть чітко регламентувати діяльність подібних установ. Розвиток ринку послуг в галузі дошкільної освіти є позитивною тенденцією для України, але вимагає як суспільної уваги, так і державного регулювання.

Проблема функціонування дитячих кімнат, закладів дошкільної освіти та інших установ, які забезпечують організоване перебування дошкільників, залишається актуальною та потребує подальших наукових розвідок.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про дошкільну освіту» № 2628-III від 11.07.2001. Верховна Рада України. Київ, 2001. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017. Верховна Рада України. Київ, 2017. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Кімната тимчасового перебування дітей «Веселий вулик» Криворізького державного педагогічного університету. Кривий Ріг, 2021. Режим доступу: <https://kdpu.edu.ua/stubkhab/pro-nas/struktura/veselyi-vulyk.html>
4. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» № 620-21 від 28.09.2021. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2021. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» № 755-21 від 19.10.2021. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2021. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов для провадження освітньої діяльності» № 1187 від 30.12.2015. Кабінет Міністрів України. Київ, 2015. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-n#Text>
7. Проект наказу Міністерства соціальної політики «Про затвердження Положення про діяльність дитячих кімнат в установах та організаціях». Міністерство соціальної політики. Київ, 2021. Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/projects/719/>
8. Студентський лелека. Сумський державний університет <https://leleka.sumdu.edu.ua/uk>

Наукове видання

СУЧАСНА ОСВІТА – ДОСТУПНІСТЬ, ЯКІСТЬ, ВИЗНАННЯ

Збірник наукових праць

XIII Міжнародної науково-методичної конференції

16–18 листопада 2021 року
м. Краматорськ, Україна

За загальною редакцією
д-ра техн. наук, проф. С. В. Ковалевського and Hon.D.Sc., prof. Predrag Dašić

Формат 60 × 84/16. Ум. друк. арк. 18,3.
Обл.-вид. арк. 19,7. Тираж 100 пр. Зам. № 46.

Видавець і виготівник
Донбаська державна машинобудівна академія
84313, м. Краматорськ, вул. Академічна, 72.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №1633 від 24.12.2003